

Siseministeerium
liisa.surva@siseministeerium.ee

Teie 15.12.2025 nr 1-7/330-1*

Meie 06.01.2026 nr 3-8/2

Märkused avaliku teabe seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsusele

Olete Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusele esitanud arvamuse avaldamiseks avaliku teabe seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse. Käesolevaga esitame alljärgnevad märkused.

1. VTK "Ülevaade VTK-s käsitletavatest probleemidest" 5. alapunkti kokkuvõttes on märgitud, et VTK ei lahenda ilma Eesti isikukoodita ja e-identimise vahendita isikute AJ kasutamise probleemi ja üldist erandit AJ-ga liidestumise kohustusest ei kavandata.

Kuna Siseministeeriumi valitsemisalas on mitmeid välismaalastega seotud IKT teenuseid, siis nende teenuste osas oleks siiski vajalik AJ-ga liidestumise erandi loomine. Vastasel juhul tekib olukord, kus luuakse AJ-ja liidestumine teenustes, mille puhul andmesubjekt mitte kunagi oma andmeid AJ-s näha ei saa, sest tal puudub e-identimise vahend. Eelnimetatud olukorras AJ-ga liidestumine ei looks sisulist väärtust ning tingiks AJ-ga liidestumisega kaasnevate kulude näol avalike vahendite ebamõistliku kasutuse. Seega palume kaaluda erandi loomist ka olukorras, kus isikul puudub e-identimise vahend.

2. Samas alapunktis märgitakse, et erandid võivad puudutada ka kriminaalmenetluse seadustiku või julgeolekuasutuste seaduse alusel tehtavaid päringuid ning, et sellise piirangute osas on vastutavaks töötlejaks andmekogu vastutav töötleja mitte RIA.

Kuivõrd käesoleva kahe seaduse alusel tehtavate päringute piiramine peab toimuma andmekogudes, kus tavapärastel juhtudel muutub AJ-ga liidestumine kohustuslikuks, ning selliseid andmekogusid on palju, siis palume teha ettepanek, et nende kahe seaduse alusel tehtavate päringute erandi kasutamiseks vajalik tehniline lahendus töötatakse välja keskselt RIA poolt, mitte iga andmekogu vastutava töötleja poolt eraldi.

3. Muudatusega kaasneva mõju peatükis on toodud näitena mõned andmekogud ja nende hinnanguline arendustööde maht ja maksumus AJ-ga liidestumisel. Kuigi metasaressursi arvestamise riikliku registri ja politsei taktikalise juhtimise andmekogu on kahtlemata riigile olulised andmekogud, siis oleks selguse ja võrreldavuse huvides oluline arvesse võtta ka mõne sellise andmekogu AJ-ga liidestumise mahtu ja maksumust, mis sisaldab suurel hulgal erinevaid isikuandmeid ning on andmeandjaks suurele hulgale avalikele ja erasektori

teenustele, mis sellisele andmekogule tuginevad, kuna selliste andmekogude puhul võib mõju olla oluliselt erinev.

Lisaks märgime, et VTK-s kirjeldatakse mõju halduskoormusele vastuoluliselt. Näiteks on sedastatud, et pakutav lahendus suurendab andmetöötluse läbipaistvust, omab potentsiaali vähendada, andmesubjekti päringute, teabenõuete ja selgitustaotluste mahtu, teisalt on märgitud, et AJ kasutuselevõtu alguses võib esineda ajutist päringute mahu kasvu ning logikirjete tõlgendamisest tulenevad küsimused võivad suurendada selgitustaotluste arvu.

Kuivõrd VTK-st ei nähtu, millistele andmetele eelnimetatud järelduste tegemisel on tuginetud, siis võiks mõjude kirjeldamisel esitada selgemad põhjendused selle kohta, millistele faktilistele näitajatele tugineb hinnang, et halduskoormus AJ rakendamisel väheneb. Meile teadaolevalt on näiteks Politsei- ja Piirivalveamet andnud märku, et kodanikele vastamise töökoormus AJ kohta on kasvavas trendis.

Lisaks eeltoodule palume täpsustada, mis on kavandatava muudatuse prognoositav kogumaksumus kogu riigile ning millistest vahenditest on plaanis prognoositavad kulud katta. Samuti palume täpsustada, milline on kavandatava muudatuse rakendamise prognoositav ajaraam ning kui pikka üleminekuaega plaanitakse.

Lisaks eeltoodule peame vajalikuks juhtida tähelepanu asjaolule, et VTK-s Politsei- ja Piirivalveameti politsei taktikalise juhtimise andmekogu (KILP) arendustööde osas antud mahuhinnangu puhul on maksumuse arvestamisel võetud aluseks üksnes tööpiletitesse raporteeritud tundide arv, samas panustasid erinevad osapooled AJ kasutuselevõtmisesse täiendavalt, mistõttu ei peegelda VTK-s esitatud töömaht tegelikkust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Erle Eks

õiguse ja hangete juht

Anna-Maria Arras, anna.maria.arras@smit.ee